

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNST.

BIJDRAGEN VOOR DEZE RUBRIEK
ONDER REDACTIE VAN

J. S. BRUSKE - H. G. PITSCH - W. C. KOLDEWIJN.

Ons werkprogram.

I.

Werkverdeeling.

De vacantie is genoten en de werktijd herneemt zijn rechten — ook voor onze maatschappij. Wie zich de moeite wil getroosten nogmaals ons tijdschrift van Juni j.l. ter hand te nemen en de verhandelingen van onze algemeene jaarvergadering door te zien, kan zich van de lijdigheid van ons werkprogram overtuigen.

Een jonge organisatie, veronderstelt jonge krachten en men kan van haar verwachten dat zij zich met jeugdig vuur bezielde, een weg zal banen, voor in de rij harer zusterorganisaties die „op beenen staan”.

Willen wij echter ons werkprogram in ernst verwezenlijken, dan is in de eerste plaats noodig: eene goede werkverdeeling. Aan deze werkverdeeling moeten wij allen meewerken. Elk lid der maatschappij moet daarvoor de noodige belangstelling hebben of — leeren hebben.

De afdeling Noord-Holland nu heeft een nieuw instituut in voorbereiding, waardoor aan dat streven kan tegemoet gekomen worden en het kan van nut zijn voor de geheele maatschappij, dit als voorbeeld te gebruiken in elke afdeling, voor eigen werkverdeeling.

't Is namelijk gebleken dat de verhoudingen op sociaal-tandheelkundig gebied, onderling plaatselijk verschillen.

Het aantal tandartsen in Nederland is tot heden betrekkelijk klein en is, berekend naar de oppervlakte van een afdeulingsgebied bijvoorbeeld, onevenredig verspreid wat de plaatsen van vestiging betreft. De belangen in het eene gebied — deel van eene afdeeling — zijn niet volkomen gelijk aan die van het aangrenzende, enz. Dit blijkt direct, als men nagaat dat de afdeeling Zuid-Nederland uit 3 uitgestrekte provincies bestaat. En toch kan elk dezer provincies niet over genoeg leden beschikken om een zelfstandige afdeeling te stichten.

Zelfs in de afdeeling Noord-Holland, slechts één provincie, met een klein 100-tal leden, is deze onevenredige verspreiding der leden opvallend en zijn de belangen en de sociale voorwaarden niet overal aan elkaar gelijk. Vooral aan de hand van den ziekenfondstrijd valt dit thans sterk in het oog. Doch er is meer. De onbevoegde uitoefening der tandheelkunst vindt in elke streek van ons land onder bijzondere omstandigheden plaats en scheidt op elke plaats bijzondere conditiën en moeilijkheden voor de bestrijding ervan. De commissies, die uit den aard der zaak niet alomtegenwoordig kunnen zijn, vinden daardoor niet de gewenschte volledige gegevens, die voor hunne rapporten en hun daarnaar te regelen opdracht voor uitvoerende werkzaamheden noodzakelijk zijn.

Verder is de studie voor tandheelkundige verzorging der schoolkinderen niet mogelijk — ten minste niet volledig — als wij niet ongeveer weten in welke gemeenten van ons land redelijke gronden bestaan de instelling daarvan te eischen. Een gelijktijdig aandringen op invoering van schooltandklinieken in geheel Nederland zou op al die plaatsen waar bijv. een zeker aantal schoolgaande kinderen, vooral van den minvermogenden stand, kunnen geteld worden grooter kans van slagen hebben, dan een sporadisch verzoekschrift.

Over zulke gewichtige zaken moeten wij in geheel ons land doen spreken.

Het Bestuur der afdeeling Noord-Holland, heeft nu ingezien, dat, om een goede werkverdeeling te bereiken de afdeeling moest ingedeeld worden in 5 gebieden te weten I Alkmaar, II Amsterdam, III Gooiland, IV Haarlem en V Zaandam; *belangengebieden* genaamd. Voor elk belangengebied heeft genoemd bestuur een gebiedscommissaris van belangen benoemd.

Zulk een gebiedscommissaris heeft na te gaan welke voorwaarden de verschillende reeds genoemde belangen beheerschen in het gebied waarvoor zij zijn benoemd en kan tot het nagaan daarvan zich andere leden uit zijn gebied tot commissie (officieus) toevoegen. Hij moet verslag uitbrengen van zijn bevindingen en adviseert het bestuur over te nemen stappen in zijn belangengebied. Tot zelfstandig optreden is hij slechts gerechtigd na schriftelijke opdracht, voor elk geval in het bijzonder, van het afdeelingsbestuur.

Een zeer voorname rol heeft hij ook te vervullen in den opbouw van de maatschappij. Hem is namelijk opgedragen alle mogelijke stappen in het werk te stellen om die collega's, welke na schriftelijke uitnoodiging van den afdeelingsecretaris zich niet als lid hebben opgegeven, desnoods door middel van persoonlijk bezoek, van de belangrijkheid voor henzelf en voor den Tandheelkundigen stand te overtuigen en zoo noodig hunne belangstelling daarvoor op te wekken, zoodat zich zulk een collega alsnog als lid zal aanmelden.

't Kan niet vaak genoeg herhaald worden, ons werkprogram kan dan alleen slagen als wij alle gewenschte collega's binnen de maatschappij weten.

Onze moreele macht ligt in een volledig verband van alle tandartsen in Nederland met belangstelling voor ons werkprogram.

Moge deze mededeeling strekken tot voordeel van andere afdeelingen en tot het bereiken van een goede werkverdeeling.

M. z. P.

Aan
Zijne Excellentie den Minister van Oorlog,

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen:

DE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER
TANDHEELKUNST, gevestigd te Amsterdam, goed-
gekeurd bij Koninklijk Besluit, dd. 27 Augustus 1914,
No. 10, Staatsblad No. 229,

dat zooals bekend is, een groot deel der verwondingen in den nu gevoerden oorlog tot de kaakverwondingen behooren en dat voor de genezing van kaakbreuken en -verwondingen gedurende dezen oorlog de hulp van tandartsen onontbeerlijk is,

dat het haar dringend noodzakelijk voorkomt in het belang van ons leger en onze vloot, dat het behandelen van kaakbreuken door de Nederlandsche tandartsen grondig wordt bestudeerd, opdat, indien ons land onverhoopt in den tegenwoordigen oorlog mocht worden betrokken, de Nederlandsche tandartsen en de Militaire tandartsen in het bijzonder, voldoende voorbereid zijn en berekend om hun zoo onontbeerlijke hulp in deze te kunnen verleen,

dat zich thans een gunstige gelegenheid voordoet de Nederlandsche tandartsen te doen profiteeren van de ervaringen, die gedurende dezen oorlog op het gebied der kaakbreuken zijn opgedaan, daar genoemde Maatschappij van den heer Professor Bruhn, Hoofd van het Lazarett voor Kaakverwondingen te Düsseldorf, een schrijven heeft ontvangen, waarin deze den tandartsen in Nederland gelegenheid geeft, tot het bijwonen van een cursus in de behandeling van kaakverwondingen, te geven te Düsseldorf, en aanvangende op 23 October a.s.,

dat zooals bekend is, in andere neutrale landen van regeeringswege tandartsen officieel zijn aangewezen dergelijke cursussen in Duitschland te volgen,

dat zij meent, dat ook ons land daarin niet ten achter mag blijven,

dat zij daarom eenige militaire en burgertandartsen, wier namen hieronder volgen, heeft verzocht zich beschikbaar te willen stellen, om buiten bezwaar van 's Rijks schatkist, bovengenoemden cursus bij te wonen, indien zij daartoe door de Nederlandsche Regeering worden aangewezen,

Redenen, waarom zij Uwe Excellentie eerbiedig in overweging geeft, met het oog op het groote belang voor ons land en met het oog op den snel naderenden datum ten spoedigste, aan genoemde tandartsen, of aan eenigen hunner, op te dragen een studie te maken als in voorgaande uiteenzetting is aangegeven, en zij tevens van de gelegenheid gebruik maakt Uwe Excellentie erop te wijzen, dat tot het goede welslagen van de behandeling van kaakverwondingen, een innige samenwerking tusschen chirurgen en tandartsen een gebiedende eisch is; waarom zij Uwe Excellentie dus bovendien eerbiedig verzoekt het daarheen te willen leiden, dat zoo mogelijk ook aan eenige chirurgen tegelijk een dergelijke opdracht worde verstrekt.

Hetwelk doende, enz.

Namens het Hoofdbestuur van de
Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunst,

A. A. H. HAMER, Voorzitter.

W. C. KOLDEWIJN, Secretaris,

Willemsparkweg 52,
Amsterdam.

Amsterdam, 2 October 1915.

Aan

Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen:

DE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER
TANDHEELKUNST, gevestigd te Amsterdam, goed-
gekeurd bij Koninklijk Besluit, d.d. 27 Augustus 1914,
No. 10, Staatsblad No. 229,

dat zooals bekend is, een groot deel der verwondingen in den nu gevoerden oorlog tot de kaakverwondingen behooren en dat voor de genezing van kaakbreuken en -verwondingen gedurende dezen oorlog de hulp van tandartsen onontbeerlijk is,

dat het haar dringend noodzakelijk voorkomt in het belang van ons leger en onze vloot, dat behandelen van kaakbreuken door de Nederlandsche tandartsen grondig wordt bestudeerd, ter wille van het onderwijs, en opdat, indien ons land onverhoopt in den tegenwoordigen oorlog mocht worden betrokken, de Nederlandsche tandartsen en de Militaire tandartsen in het bijzonder, voldoende voorbereid zijn en berekend om hun zoo onontbeerlijke hulp in deze te kunnen verleen,

dat zich thans een gunstige gelegenheid voordoet het onderwijs in de tandheelkunst in Nederland te doen profiteeren van de ervaringen, die gedurende dezen oorlog op het gebied der kaakbreuken zijn opgedaan, daar genoemde Maatschappij, van den heer Professor B r u h n, Hoofd van het Lazarett voor Kaakverwondingen te Düsseldorf, een schrijven heeft ontvangen, waarin deze den tandartsen in Nederland gelegenheid geeft, tot het bijwonen van een cursus in de behandeling van kaakverwondingen, te geven te Düsseldorf, en aanvangende op 23 October a.s.,

Redenen, waarom ondergeteekende Uwe Excellentie eerbiedig in overweging geeft, zooals dit ook in andere neutrale landen is geschied, vanwege de Regeering, in het belang van het onderwijs, een of meer tandheekkundigen te benoemen, tot bijwoning van dezen leergang en tot verdere studie van bedoelde behandelingsmethoden.

Hetwelk doende, enz.

Namens het Hoofdbestuur van de
Maatschappij tot Bevordering der Tandheekkunst,

A. A. H. HAMER, Voorzitter.

W. C. KOLDEWIJN, Secretaris,

Willemsparkweg 52,
Amsterdam.

Amsterdam, 2 October 1915.

Namen en adressen der tandartsen, die zich beschikbaar hebben gesteld:

- J. M. Klinkhamer, (burger tandarts) Den Haag.
 J. A. Holthaus, (militair „) Standplaats
 Leeuwarden.
 Th. M. Berends, („ „) Standplaats
 Den Haag.
 A. L. J. C. van Hasselt, (burger „)'s Gravenhage,
 T. C. A. Bölger, („ „) Haarlem.
 A. Edel, (militair „) Rotterdam.
-